

Ärendenummer
TRV 2025/17298
Motpartens ärendenummer
Fö2025/00151

Dokumentdatum
2025-05-06

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
Diariet
Gd-sekreterare
Verksgemensam styrning
Webb- och projektstöd
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss gällande SOU 2025:6 Plikten kallar!

Trafikverket har givits möjlighet att lämna yttrande över utredningen Plikten kallar! (SOU 2025:6).

Trafikverket ställer sig i stort positiv till förslagen i utredningen och vill lämna följande synpunkter.

Trafikverket ställer sig bakom utredarens bedömning att det behövs tydliga utgångspunkter för planeringen av det civila försvaret och att totalförsvars-viktig civil verksamhet behöver identifieras för att uppnå en väl fungerande och långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret. Trafikverket anser också att det är nödvändigt att arbeta med att säkerställa personalförsörjningen vid höjd beredskap för viktiga verksamheter i det civila försvaret, trots att inte alla delar av en ändamålsenlig personalförsörjningsprocess är på plats.

Trafikverket anser, precis som utredaren konstaterar, att det finns flera skäl till att öka inslaget av civilplikt i det civila försvaret. Trafikverket har som exempel verksamhet där kompetensen är starkt specialiserad i den operativa driften av verksamheten och inte finns på en extern arbetsmarknad. Kraven på personliga egenskaper samt god hälsa är höga, utbildning och upplärning vid rekrytering sker idag internt, utbildningsperioden är inte av ringa omfattning. Alternativet att nyrekrytera vid höjd beredskap är därför inte användbart då utbildning och övning behöver ske i fredstid. Trafikverket bedömer att behovet av kompetensen kommer att öka vid tillfällen där alternativa driftsformer behöver tillämpas varför Trafikverket ställer sig positiv till möjligheten att utreda användningen av civilplikt. Det finnes andra exempel där kompetensen är starkt branschspecialiserad inom till exempel el- och signalteknik.

Utredaren pekar på möjligheten för en bemanningsansvarig att vid personalbrist under höjd beredskap i första hand omfördela befintlig personal

Ärendenummer
TRV 2025/17298
Motpartens ärendenummer
Fö2025/00151

Dokumentdatum
2025-05-06

om det är möjligt. Det är sannolikt att Trafikverket kommer behöva omfördela personal till annan verksamhetsort och andra arbetsuppgifter. Arbetsuppgifterna kan kräva utbildning och övning i fredstid. Det torde i sammanhanget vara intressant att belysa de arbetsrättsliga aspekterna och hur de påverkar möjligheten till detta.

Trafikverket välkomnar utredarens förslag om att Trafikverket närmare ska utreda personalförsörjningen inom transportområdet, och ser fram emot en dialog kring avgränsning och omfattning av ett eventuellt uppdrag.

Trafikverket delar utredarens bedömning att frivilliga försvarsorganisationer och deras medlemmar bör kunna få en större roll för personalförsörjningen av det civila försvaret. Bemanningsansvariga myndigheter, som behöver avtalspersonal från frivilliga försvarsorganisationer, bör ges möjlighet till ökad delaktighet i att rekrytera och fortbilda personalen för respektive myndighet.

Trafikverket ställer sig bakom utredarens förslag om att Post- och telestyrelsen får i uppdrag utreda implementeringen av civilplikt inom verksamhetsområdet drift, underhåll och reparationer inom elektroniska kommunikationer. Trafikverket ser gärna att Post- och telestyrelsen samarbetar med Trafikverket i denna utredning då Trafikverket är beredskapsmyndighet inom sektor elektronisk kommunikation och post.

Trafikverket ställer sig bakom utredarens bedömning att personalbehovet för skydd och bevakning av skyddsobjekt och annan totalförsvarsviktig verksamhet kommer att öka vid höjd beredskap samt utredarens förslag om att Polismyndigheten får uppdraget att utreda möjlighet och behov av civilpliktiga inom bevakningsverksamheten. Trafikverket förordar att Polismyndigheten ges ett uppdrag att samverka brett med aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet såsom beredskapsmyndigheter, då dessa bedöms få ett ökat behov att upprätta skyddsobjekt och få stöd att lösa bevakningen med skyddsvakter.

Trafikverket delar utredarens bedömning att det sannolikt uppstår behov av personalförstärkning för bygg och anläggning, handel och industri vid höjd beredskap. Företag i de viktiga samhällsfunktionerna ser också att ett behov av extra personal för transporter, främst förare med C-körkort. Där har Trafikverket noterat att verket kommer ha en viktig uppgift vid höjd beredskap. Trafikverket instämmer med utredaren om nödvändigheten av att ett sammanhållande system för personalförsörjning, maskinförsörjning och

Ärendenummer
TRV 2025/17298
Motpartens ärendenummer
Fö2025/00151

Dokumentdatum
2025-05-06

reparationsberedskap kommer på plats för effektiv användning av dessa inom totalförsvarsviktig verksamhet.

Trafikverket har hittills i sin interna kommunikation gjort gällande att krigsplacering är en planeringsåtgärd för att Trafikverket ska säkerställa fortsatt tillgång till kritisk kompetens. Skyldigheten att kvarstå i anställning och fortsätta arbeta följer av totalförsvarsplikt och allmän tjänsteplikt. Trafikverket delar inte utredningens bedömning att det, givet omvärldsläge och behov av skyndsam förmågeökning, ändra på inarbetade benämningar. En ändring av inarbetade begrepp riskerar snarare att leda till ökad osäkerhet och därigenom minskad takt i önskad förmågeökning.

Trafikverket ställer sig inte bakom utredningens förslag om att endast beredskapsregistrera totalförsvarspliktiga i krigsorganisationen som tillförs utifrån. Utredarens förslag innebär, utifrån ett systemperspektiv, att exempelvis Arbetsförmedlingen ska planera för att personalförsörja berörda delar av totalförsvaret i fredstid utan att ha ett tillfredsställande underlag på vilken personal som finns att tillgå i händelse av höjd beredskap och vilka som är ianspråktaga i bemanningsansvarigas egna verksamhet. Det är problematiskt att i fred fullt ut inte kunna planera för krig. Trafikverket förordar utredarens alternativ 2, att alla i en bemanningsansvarigs krigsorganisation registreras hos Pliktverket.

Utredaren pekar på ett antal förberedande arbeten som bör starta såsom underlag inför beslut om allmän tjänsteplikt, anvisning till arbete med allmän tjänsteplikt, utbildning vid höjd beredskap samt planering inför omflyttning av personal i offentlig sektor. Trafikverket anser också att det är angeläget att dessa förberedelser görs i fredstid. Trafikverket stöttar utredarens bedömning att det behöver finnas möjlighet att inrikta och samordna personalförsörjningen till totalförsvaret. Trafikverket förordar att det därför inrättas en funktion för den uppgiften och att den tilldelas någon av myndigheterna som redan har en samordnande uppgift.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit Örjan Falegård, senior rådgivare central funktion Säkerhet. I den slutliga handläggningen har Mattias Dejke chef för central funktion Säkerhet samt Mathias Persson på Verksgemensam styrning deltagit.

Ärendenummer
TRV 2025/17298
Motpartens ärendenummer
Fö2025/00151

Dokumentdatum
2025-05-06

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Nedan kontaktuppgifter gäller ansvarig handläggare

Örjan Falegård
Senior rådgivare

orjan.falegard@trafikverket.se
Direkt: 010-123 82 54
Mobil: 070-369 94 64

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2025/17298, Motpartens ärendenummer Fö2025/00151, Dokumentdatum 2025-05-06, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.